

Jõgeva linnakeskuse arhitektuurivõistlus

Jõgeva on oma risttänavavõrguga klassikaline 19 sajandi uuslinn raudtee ääres. Võistlusala on linna südames olev väljakujunenud linnaruum, mille puhul pole põhjalik struktuuri muudatus mõistlik. Tööga on korrastatud linnaruumi olemasoleva struktuuri sees. Lahenduses on arvestatud päeva ja öö vaheldumist valguslahendustes ning linnaruumi toimimisega erinevatel aegadel ja olukordades.

Keskväljak

Keskväljak on Jõgeva linna süda. Keskväljak jaguneb tinglikult kolmeks alaks:

- a. Kohtu- ja politseimaja, riigimaja ja vallamaja vaheline väljaku osa, nn keskväljaku haldushoonete esine ala
- b. Jõgeva ärikeskuse, Aasia söögikoha ja kaubahalli vaheline väljaku osa, nn keskväljaku keskosa ala
- c. Kultuurimaja ja postkontori esine väljaku osa, nn keskväljaku kultuurikeskuse esine ala

Väljaku jagavad kolmeks osaks väljakut risti läbivad Suur tänav ja Aia tänav, mis on väljaku ulatuses tõstetud samale tasapinnale ning väljakul kehtib nendel tänavatel õue ala liikluskorraldus.

Kolm väljaku osa on linnamaastiku, linnamööbli, valgustuse ja haljastusega kavandatud üheksterviklikuks alaks.

Kogu väljakut katavad sillutisplaadid, mis eelduslikult saavad olla sinakashallikast graniidist plaadid. Alternatiivina saab kasutada ka betoonist valatud plaate. Väljaku ulatuses olevad sõiduteed, autode parklad ja jõulukuuse ümber oleva plats on kaetud sõidutee raudkividega, mis on viide kunagisele siinsele turuplatsi munakividest sillutisele.

Keskväljaku seob terviklikuks alaks elegantsete linnavalgustite ning universaalsetest moodulitest koosnevate pikkade liimpuidust pinkide disainilahendus. Valgustite disain on inspireeritud taimede kahe idulehe morfoloogiast, mis võib olla kaudne viide Jõgeval asuvale taimekasvatuse instituudile. Pikad pingid on kavandatud 3 meetriste ühikutena, mille paigutamisel platsile saab organiseerida erinevate suuruse ja mustriaga alasid. Võistlustöös näitavad pingid ühte võimalikku väljakuruumi jagamist.

Keskväljaku haldushoonete esisele alale on kavandatud linna purskkaev. Vesi toob haldushoonete õhustikku pehmust ja võib jahutada võimalikke poliitilisi pingeid, mis aegajalt ülesse kerkivad. Vee valgustamisega on võimalik luua alale värviemotsioone pakkuvat linnaruumi. Talvisel ajal saab basseini asukohale paigutada liuvälja. Haldushoonete esist ala saab kasutada ka avalikeks kõnekoosolekuteks. Kultuurikeskuse esisel alal kasvas varasemalt kuusk, mida kasutati jõulude ajal jõulukuusena. Võistlustööga jätkame väljakujunenud traditsiooni ja jätame jõulukuuse koha samaks. Igal aastal tuuakse siia metsast uus kuusk. Kultuurikeskuse esist ala saab kasutada ka suuremate linna kontsertide või ürituste korraldamiseks.

Keskväljaku keskosas on linnainstallatsioon. Jõgeva üheks globaalseks identiteedi osaks on siin mõõdetud kõige külmem miinustemperatuur Eestis, mille põhjal kutsutakse Jõgevat ka külmalinnaks. Linnainstallatsiooni sisuks on pakkuda linnale vastukaaluks külmale hoopis

soojust, mida pakub linnakamin, mille sisemusest kiirgab sooja valgust. Sooja valgust lähikäigust kiirgavad linnakamina tahuka kõik perforatsioonid küljed. Aeglaselt muutuv valgus linnakaminas loob pimedamal ajal selle ümber valgusruumi, mida saab võrrelda lõkkeplatsi kumaga sügishämaruses.

Aia tni ärihoone esisele alale on kavandatud välikino ekraan ca 6 x 12 m. Ekraani esisel alal on üksikult paigutatud pingid välikino vaatamiseks.

Sauna tänav keskväljaku ulatuses on autodega liigeldav ja lõppeb politseimaja ees tupiktänavana.

Suur tänav

Suur tänav moodustab Jõgeva linnas peatelje, mis ühendab Jõgeva linna südant, raudteejaama ja bussijaama Piibe maantee äärsete ja Pedja jõe äärsete linnaosadega. Suure tänav äärde on ajalooliselt kujunenud ärihooned. Suur tänav läbib ka keskväljakut. Seetõttu on Suur tänav oluline linna tuiksoon, eriti jalakäijatele ja kergliiklejatele.

Suur tänav on kavandatud peamiseks äritänavaks, peatänavaks, promenaadiks, mis raudtee ülekäigukohast alates kuni Ristiku tänavani on ühesuunalise autoliiklusega. Kahel pool autoteed on avarad kõnniteed.

Võistlustöös on Suurel tänaval vähendatud sõidutee laiust, on muudetud see ühesuunaliseks ja üherealiseks sõiduteeks koos piki parkimisega tee servas, mille arvel on suurendatud tänavajalakäijate ala. Suur tänavast on kavandatud promenaad, millel on mitmeid istumisalasid, tänavakohvikuid ning vahelduvat haljastust. Suur tänav viiakse kokku üheks tervikuks keskväljakuga sama tänavakatet kasutades, eelduslikult

sinakashallikast graniidist plaadid. Promenaadi tänavakate on kombineeritud murukiviga ning tänavavalgustite sammu järgiva erijaotusega tänavakatteribadega. Promenaadil on ette nähtud uus linnamööbel, sh pingid, kiikuvad pingid, riputatud lilleinstallatsioonid, jalgrataste parklad. Promenaadi vasakpoolne olemasolev külg on korrastatud, lisatud linnamööbel ning säilitatud on olemasolevad Suure tänav äärsed puud.

Kultuurikeskuse ümbrus

Kultuurikeskuse ümbrus jaguneb tinglikult neljaks alaks:

- a. Kultuurikeskuse tagune muusikaürituste ala, nn lavaplatsi ala
- b. Kultuurikeskuse tagune park, nn elamuspargi ala
- c. Kultuurikeskuse küljel paiknev jalakäigutee koos mälestuspinkidega, nn mälestuste teekonna ala
- d. Pinkide rida Sauna tänav ääres

Lavaplatsi alale on lisatud ilmastikukindlaks töödeldud puitlaudisest tasapind, mis moodustab lava ees tantsuplatsi ning pealtvaatajate istumisala. Istumisalale on paigutatud pingid, nihutatud ridadena, kus kontsertist vabal ajal saavad lapsed mängida pinkide vahel „labürindi“ mängu. Pinkide arv on tuletatud ühe Betti Alveri luuletuse sõnade arvust, igal pingil oma sõna. Suuremate kontsertide või ürituste puhul seisavad inimesed, kes ei mahu pinkidele, vabal

murualal püsti. Võistlustööga lavaplatsi statsionaarse piirdega ei piirata, kasutada saab eraldi kohale toodavat portatiivset piiret.

Elamuspargi kavandamise aluseks on olnud võistlusülesandega kaasa antud mänguväljakute lahendus. Võistlustööga on need mängualad hajutatud laiemalt pargialale. Lisatud on skate-park Aia tn 8 ja 10 kinnistute kõrvale ja linnakorvpalli plats. Elamuspargi ja kinnistute Aia tn 8 ja 10 piirile on kavandatud eraldav kõrgem Cor-Ten terasest piire, millele on disainitud perforering ja tagant valgustus, hämaral ja pimedal ajal on tegemist esteetilise vaatepildiga. Piire varjab naabrite pragmaatilist hoonestust elamuspargis viibijate eest. Elamuspargis on korrigeeritud ja lisatud ühendusteid, mis viivad uitajad õigesse kohtadesse linnaruumis. Rohu tänavale pargi serva nähakse ette kõnnitee. Elamusparki on lisatud valgustid, tänavapingid, jalgrattaparklad. Mänguväljakud on paigutatud kummikattest või kummi muldsist mängualadele, pargi teed on kaetud põhisuundades tänavakiviga ja mujal graniitpuistega. Pargis on harvendatud puid, eriti skate-pargi alal.

Mälestuste teekond kulgeb keskväljakult Rohu tänavale läbi lavaplatsi serva. Mälestuste teekond on oma nime saanud siia äärde paigutatud mälestuspinkide järgi. Mälestuspinkide kohti on esialgselt pakutud kuni seitse. Mälestuspingid paiknevad sillutist läbiva tee ääres. Tee vastasküljel pingi vastas on iga mälestuspingi kohta Cor-Ten terasest alustahvel, kus on kirjas, kellele mälestuspink on pühendatud.

Pinkide rida Sauna tänava ääres kultuuri keskuse küljel on kavandatud rekonstrueerida nii, et haljastuse kastid rekonstrueeritakse ja pingid asendatakse uute võistlustööga disainitud pinkidega.

Kontaktala keskväljaku ääres
Aia tn 3 paiknev paneelidest ärihoone on võistlustööga ette nähtud asendada keskväljaku äärde sobiva uue hoonestusega. Suur tänav 12 ja 14 hooned on võistlustööga ette nähtud säilitada. Aia tn 3 kinnistule on kavandatud 2 hoonet, üks keskväljaku ja Suur tänava nurgale ja teine Aia tänava äärde. Lao tänav kaotatakse ära ja muudetakse keskväljaku autovabaks osaks.

Hoone Suur tänava ja keskväljaku nurgal on 3 korrusega ärihoone, brutopinnaga 1100 m². Hoone Aia tn ja keskväljaku nurgal on 3 korrusega ärihoone, maapealse brutopinnaga 5500 m², millel on keldrikorrusel maa-alune parkla ca 100 parkimiskohaga ja brutopinnaga 3000m². Maa alusesse parklasse pääs on antud Aia tänavalt. Hoonestuse kõrgus maapinnast saab olla kolm korrust ja 12-13m. Aia tn 3 kinnistu maapealne ehitisealune pind on ca 2400m².

Selleks, et praegune Suur tänava äärne Jõgeva turg siduda uuesti keskväljakuga, mis kunagi oli turuplats, on turg üle toodud Suur tn 7 kinnistult Aia tn 3 kinnistule vahetult keskväljaku äärde. Uue turu asukoht võimaldab alalistele müügikohtadele lisaks laadapäevadel või toidufestivali päevadel kasutada ürituse ajal turuala laiendamiseks ka keskväljakut. Turuala juurdepääs ja majandusparkimine jääb Aia tn 3 kinnistule Põik tn 2 ääres.

Betti Alveri park

Betti Alveri monument on võistlustööga jäetud samasse asukohta. Üle on vaadatud pargiteede paiknemine ja kulgumine, looklev poeetiline pargitee on ühendatud Suur tänava algusega, diagonaalis läbiva pargitee asukoht on uus. Pargi servadesse on kavandatud uued kõnniteed Kesk, Suur ja Aia tänavate äärde. Lisatud või asendatud on pargivalgustus ja pargimööbel. Lookleva pargitee äärde on paigutatud kiikuvad pargipingid. Valgustid on lisatud pargi

servadesse ja pargiteede äärde. On harvendatud metsapuid ning lisatud 3 kirsipuude gruppi, et muuta poeedile pühendatud ala romantilisemaks ning aastaegade lõikes värvilisemaks.

Hea Linna Vaimu park

Võistlustöö käigus tehtud intervjuudest kohalikega selgus, et võistlusülesandes Politseipargina presenteeritud ala on oma rohkete metsapuudega vareste elupaik. Ja et parki väga keegi ei kasuta. Samas paikneb see pargiala vahetult rongijaama, bussijaama ja keskväljaku vahetus läheduses. Võistlustööga tehakse ettepanek muuta see ala Hea Linna Vaimu pargiks ning paigutada ümber Hea Linna Vaimu kuju kultuurikeskuse eest ümber siia parki. Hea Linna Vaimu tervitab rongijaamast ja bussijaamast tulijaid. Metsapuid harvendatakse ja puude vahele paigutatakse kiikumist ja kõlkumist võimaldavad mängulised linnapingid. Siin on ka lastele mõeldud ala. Parki läbivad kaks diagonaalteed, bussijaamast keskväljaku suunas ja raudtee ülekäigu kohast Pargi tänava suunas. Betti Alveri pargist ajendatud, jätkub poeetiline looklev tee ka Hea Linna Vaimu parki. Uitaja saab läbida kaks parki tunnetusrada pidi. Park ümbritsetakse kõnniteedega. Tänavavalgustus on lisatud pargiteede valgustamiseks. Pargiteede kate on põhisuundades tänavakiviga ja mujal graniitpuistega.

Kontaktala bussijaama ja raudtee ülekäigu juures

Raudtee ülekäigu lahendust võistlustööga ei muudeta. Konkreetsemaks on tehtud raudtee alalt väljudes Kesk tänava ääres ülekäigu esine ala, millest on moodustatud nn raudteejaama plats. Raudteejaama platsilt pääseb Suur tänava promenaadile, läbi Hea Linna Vaimu pargi Pargi tänavale, läbi Betti Alveri pargi Aia tänavale, Kesk tänava äärest bussijaama. Kesk tänava ja Suur tänava ristmik on liikluse rahustamiseks tõstetud künnisega. Bussijaama liikluslahendust võistlustööga ei muudeta. Muudetud on parkimisalasid raudtee äärsel alal Kesk tänava ääres, mida kasutatakse peamiselt „pargi ja reisi“ elustiili viljelemiseks.

Liikluskorraldus, parkimine, kergliiklusteed

Sõiduteed võistluslalal on kavandatud maksimaalselt kitsaks, et oleks tagatud veel nõuded, võrreldes olemasolevate nõukogude aja sõiduteede laiusega. Lisatud on ülekäiguradasid sõiduteede ületuskohtades, need saavad olla valgustatud. Liiklust on rahustatud künnistega keskväljakul ja raudteejaama platsi juures. Parkimine tänavatel on valdavalt pikisuunaline ja parkimine on liigendatud vaheosadega või vahehaljastusega.

Võistluslalal on olemasolevate parkimiskohtade arv 330 autole, autode arv on prognoositud interneti linnakaartide alusel, mistõttu see arv on ligikaudne. Võistlustööga on võistluslalale ette nähtud 384 parkimiskohta, sh Aia tn 3 kavandatud ärihoone maa-aluses parklas on ca 100 auto kohta.

Jõgeval pole kergliiklusteede võrgustikku välja ehitatud. Võistlustööga on antud võistluslalal piisava laiusega jalakäiguteed, kus jalakäijad ja jalgratturid liiguvad samadel teedel. Jõgeva suurusega linnas pole jalgratturite ja jalakäijate liiklusvood kriitilised. Võistluslalale on paigutatud jalrattaparklaid ca 300 kohta, ennekõike ärihoonete juurde.